

روزبانی اقتصادی توسعه-پایدار

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

ارزیابی اقتصادی توسعه پایدار

مقدمه

روش تحقیق

نمونه آماری

نتیجه

دکتر بهرام قاسمی

استاد هیئت علمی دانشکده اقتصاد

دکتر اصغر غریب

انتشارات ...

شابک ...

ارزیابی اقتصادی توسعه پایدار

تالیف:

وینود توماس
نامراتا چیندارکار

ترجمه:

دکتر بهرام قلی نژاد
(عضو هیئت علمی دانشگاه کردستان)
دکتر اصغر فرج‌اللهی

انتشارات دانشگاه کردستان

پاییز ۱۴۰۰

سرشناسه: توماس، وینود، ۱۹۴۹- م Thomas, Vinod

عنوان و نام پدیدآور: ارزیابی اقتصادی توسعه پایدار/تالیف وینود توماس، نامراتا چیندارکار؛ مترجم بهرام قلی نژاد، اصغر فرج‌اللهی

مشخصات نشر: سنندج، دانشگاه کردستان، انتشارات، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ج، ۱۹۱ ص.

شابک: ۹-۵۳-۶۷۰۲-۶۷۸-۶۲۲-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

یادداشت: عنوان اصلی: Economic Evaluation of Sustainable development, 2019

موضوع: توسعه پایدار، Sustainable development

شناسه افزوده: چیندارکار، نامراتا Chindarkar, Namrata

شناسه افزوده: قلی نژاد، بهرام، ۱۳۵۲- مترجم

شناسه افزوده: فرج‌اللهی، اصغر، ۱۳۶۳- مترجم

شناسه افزوده: دانشگاه کردستان، انتشارات

رده بندی کنگره: HCV9

رده بندی دیویی: ۳۳۸/۹۲۷۲۳

شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۶۰۵۴۷

انتشارات دانشگاه کردستان

سنندج، بلوار پاسداران، دانشگاه کردستان، کدپستی: ۶۶۱۷۷-۱۵۱۷۵

تلفن: ۰۸۷۳۳۶۲۴۰۰۷

عنوان کتاب: ارزیابی اقتصادی توسعه پایدار

نویسنده: وینود توماس، نامراتا چیندارکار

مترجم: بهرام قلی نژاد، اصغر فرج‌اللهی

ناشر: انتشارات دانشگاه کردستان

چاپ و صحافی: انتشارات نوروزی

نوبت چاپ: اول - پاییز ۱۴۰۰

شابک: ۹-۵۳-۶۷۰۲-۶۷۸-۶۲۲-۹۷۸

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۳۵۰۰۰ تومان

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

در سراسر جهان، مجموعه‌ای از موضوعات مشترک تأثیرگذار بر رفاه مردم و کره زمین به شدت مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرند. چگونه کشورها می‌توانند رشد اقتصادی را دنبال کنند و در عین حال افراد بیشتری را در مسیر رشد و تعالی قرار دهند؟ چگونه می‌توان بدون تخریب سرمایه‌های محیطی و تشدید تغییرات آب و هوایی پیشرفت کرد؟ چه راه‌ها و روش‌هایی برای تقویت نهادها و حکمرانی خوب وجود دارد که تمام جنبه‌های عملکرد اقتصادی را در نظر بگیرد؟

میلیون‌ها نفر در سرتاسر جهان در فقر شدید زندگی می‌کنند، اما پرونده توسعه اقتصادی همچنان قوی است و این رویکرد که توسعه به تنهایی باعث تحویل کالا نمی‌شود تغییر کرده است. در عوض، کیفیت توسعه از نظر شمولیت، حفاظت از محیط زیست و حکمرانی مناسب برای اشتراک و حفظ ثمرات پیشرفت و در واقع اطمینان از ادامه توسعه ضروری است.

ارزیابی تلاش‌ها برای تولید و پایداری رشد اقتصادی در اولویت قرار دارد. این کتاب هدف توسعه را در نظر دارد اما تصویر بزرگتری از شمول، حفاظت از محیط زیست و حکمرانی را به آن می‌افزاید. روی هم رفته، این اهداف مسیرهای توسعه پایدار را غنی‌تر می‌کنند. از بسیاری از جهات، اهداف توسعه پایدار (SDG) مورد تأیید جهانی، ماهیت توسعه پایدار را در نظر می‌گیرند. وظیفه این کتاب ارائه راهنمایی در مورد چگونگی ارزیابی بهترین نوع توسعه پایدار است.

با انجام این کار، ما به اجزای سه‌گانه رشد مکمل یا رشته در بحث ارزیابی اقتصادی متکی هستیم: ارزیابی تأثیر، تحلیل هزینه و سود و ارزیابی مبتنی بر اهداف.

اول، ارزیابی‌ها باید سؤالات سختی را بپرسند: نه تنها مداخلات با منفعت دیگری همراه است، بلکه با استفاده‌های جایگزین از همان وجوه مطابقت دارد؟ ارزیابی چگونگی اجرای خوب یا ضعیف برنامه‌ها باید با ارزیابی تأثیر افزودن ارزش بیش از آنچه ممکن است بدون برنامه موردنظر یا رویکرد جایگزین رخ داده باشد، تکمیل شود.

دوم و به روشی مشابه، ارزیابی مزایا و هزینه‌ها در چارچوب ارزش‌گذاری سرمایه‌گذاری‌های انجام شده و بازده احتمالی آن را در طول زمان می‌تواند بسیار ارزشمند باشد. تجزیه و تحلیل هزینه و سود به مقایسه پروژه‌هایی که برای منابع کمیاب رقابت می‌کنند، کمک می‌کند. اگر ارزیابی تأثیر، تأکید بر دستاوردهای حاصل از ابتکار عمل در مقایسه با حالت معمول می‌باشد، تجزیه و تحلیل هزینه و سود تأکید بر سرمایه‌گذاری‌هایی دارد که پیش از اجرای برنامه نیاز به توجیه دارند.

سوم، در مورد تناسب، کارآیی و اثربخشی پایداری برنامه‌ها و پروژه‌های توسعه می‌توان تجربیات خوبی را از بخش‌های دولتی و خصوصی جمع‌آوری کرد. ارزیابی دقیق نتایج در برابر اهداف تعیین شده در پروژه‌ها برای بهبود پاسخگویی در استفاده از منابع کمیاب ضروری است. در دسترس قرار دادن به موقع این تجربیات برای استفاده از ابتکارات و ایده‌های جدید، وظیفه ارزیابی مستقل با مشارکت با عوامل سازنده است.

همان‌طور که از فشارهای مالی مکرر در کشورهای جهان به وضوح مشخص است، ریسک و عدم اطمینان همه این تحلیل‌ها را فرا گرفته است. با این حال، ما می‌دانیم که سیاست‌های کلان اقتصادی و قوانین و مقررات مالی برای جلوگیری از ضرر و زیان متحمل شده به میلیون‌ها نفر نتیجه خوبی دارند و در صورت توجه به درس‌های حکمرانی خوب، شانس دستیابی به رشد فراگیر بیشتر است. به همین ترتیب، تلفات فزاینده ناشی از بلایای مربوط به آب‌وهوا ناشی از تخریب محیط‌زیست و تغییرات اقلیمی می‌باشد. با محدود کردن و کنترل شرایط اقلیمی که موجب گرم شدن کره زمین می‌شود می‌توان احتمال آسیب‌ها و تخریب‌ها در آینده را کاهش داد.

به منظور جمع‌بندی مسائل اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی، این کتاب اولویت‌ها، روش‌ها و صلاحیت‌های بخش‌های تحلیلی انجام دهنده کار ارزیابی را بررسی می‌کند. ارزیابی‌ها نشان‌دهنده ارتباط بین اقدامات در جبهه‌های مرتبط از طرف کشورها و شرکای توسعه آن‌ها است. ارزش این ارزیابی‌ها نیز در ایجاد خروجی‌های قابل استفاده در صورت نیاز است. انتشار یافته‌ها، به صورت صحیح و به عنوان روش‌های تقویت‌کننده، می‌تواند تأثیر بیشتری داشته باشد.

این کتاب چشم‌اندازی از اهداف کلان و بخش‌های اساسی ارزیابی در ارتباط با پایداری مداخلات توسعه را ارائه می‌دهد. تجربیاتی از ارزیابی‌های اخیر را ارائه می‌دهد که می‌تواند مرجع مفیدی برای سیاست‌گذاران و دست‌اندرکاران باشد. در بعضی موارد، اختلافات ملی و منطقه‌ای قابل‌توجهی را نشان می‌دهد و در برخی موارد دیگر تجربیات مشترکی در جهت رفع اختلافات و تناقض‌ها وجود دارد. تأثیرگذارترین خروجی در زمان اجرای ارزیابی‌های خاص پروژه در چارچوب اهداف یا جهت‌های اصلی مشاهده شده است. در زمان برقراری ارتباط ارزیابی با اقتصاد (و همچنین سایر رشته‌های علوم اجتماعی) و وجود روابط و همکاری‌های بین‌بخشی، بهترین تأثیرات نشان داده شده است. این نوع مشاهدات می‌تواند بینشی در مورد کارهای بسیار ضروری و ارزش‌افزوده نشان دهد که برای تلاش‌های توسعه، حیاتی است.

پیام اساسی این کتاب این است که ارزیابی، برای مفید بودن، باید مراقب توسعه پایدار باشد. با توجه به ماهیت توسعه پایدار، ارزیابی مسائل پیچیده خواستار تجزیه و تحلیل ارتباطات بین سیاست‌های اقتصادی اجتماعی و زیست‌محیطی با تأکید بر حکمرانی است؛ اما انجام این کار از طریق به دست آوردن روش‌های تحلیلی و اولویت‌بندی ارزیابی صحیح امکان‌پذیر است که نمونه‌های متعددی اینجا نشان داده است.

Vinod Thomas
Namrata Chindarkar

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول: ارزیابی، اقتصاد و توسعه پایدار
۱	چکیده
۴	ارزیابی توسعه پایدار
۱۰	تعامل اقتصاد - ارزیابی
۱۵	ارزیابی مؤلفه‌های SDGs
۱۶	رشد فراگیر
۱۸	حفاظت از محیط زیست
۲۰	نهادها و حکمرانی
۲۲	نتیجه‌گیری
۲۳	منابع
۲۹	فصل دوم: زنجیره ارزیابی‌های تأثیر
۲۹	چکیده
۳۱	چرا ارزیابی تأثیر؟
۳۲	استنتاج علی و خلاف واقع
۳۴	تخمین خلاف واقع
۳۷	اثبات نظریه تغییر
۳۷	اعتبار داخلی و اعتبار خارجی
۳۸	تخصیص تصادفی
۳۹	نمونه‌برداری و اعتبار مسائل در تصادفی‌سازی
۴۲	کدام پارامترهای آزمایش، مورد نظر هستند؟
۴۴	نیاز به اطلاعات پایه
۴۴	روش‌های شبه تجربی
۴۵	تفاوت در اختلافات
۴۸	فرض روندهای موازی DID
۴۹	مزایا و محدودیت‌های DID
۴۹	طرح رگرسیون گسسته (RDD)

۵۲	مزایا و محدودیت‌های طرح رگرسیون گسسته (RDD)
۵۳	متغیرهای ابزاری (IV)
۵۷	مزایا و معایب IV
۵۸	تطبیق نمره تمایل (PSM)
۶۲	مزایا و محدودیت‌های PSM
۶۳	انتخاب روش ارزیابی تأثیر
۶۷	چالش‌های انجام ارزیابی‌های تأثیر
۶۸	چالش‌های فنی
۶۸	چالش‌های سازمانی
۶۹	چالش‌های سیاسی
۶۹	نتیجه‌گیری
۷۰	یادداشت‌ها
۷۱	منابع
۷۳	فصل سوم: شرح تحلیل هزینه-سود
۷۳	چکیده
۷۴	تاریخ استفاده از CBA
۷۷	گام‌ها در انجام CBA
۸۰	شناسایی منافع
۸۲	شناسایی هزینه‌ها
۸۴	تکنیک‌های ارزیابی
۸۷	احتساب از محاسبه مضاعف
۸۸	محاسبه منفعت اجتماعی خالص
۹۰	بیمبدهای خارجی
۹۱	منافع و هزینه‌های پروژه
۹۳	ارزش فعلی خالص (NPV) دیگر سناریوها
۹۷	تأمیناتی‌ها و ریسک‌ها
۹۸	توزیل برابری اجتماعی
۱۰۱	ارائه توصیه
۱۰۱	گزیندهای CBA
۱۰۸	نتیجه‌گیری

۱۱۰	منابع
۱۱۵	فصل چهارم: ارزیابی مبتنی بر اهداف جهت مسئولیت‌پذیری و یادگیری
۱۱۵	چکیده
۱۱۷	ارزیابی مبتنی بر اهداف
۱۱۸	معیارهای OBE
۱۲۲	ارزیابی‌های پروژه
۱۲۳	پروژه‌های بخش عمومی
۱۲۸	پروژه‌های بخش خصوصی
۱۳۱	ارزیابی‌های جمعی
۱۳۱	ارزیابی‌های بخش‌ها
۱۳۵	ارزیابی‌های کشوری
۱۳۹	ارزیابی‌های موضوعی
۱۴۰	شمول
۱۴۲	پایداری
۱۴۴	حکمرانی
۱۴۵	نتیجه‌گیری
۱۴۷	منابع
۱۵۱	فصل پنجم: نتیجه‌گیری و راهبردهایی برای آینده
۱۵۱	چکیده
۱۵۲	ارزیابی پایداری
۱۵۴	اثرات مستقیم و غیرمستقیم
۱۵۴	رفاه و پذیرش
۱۵۷	حفاظت زیست‌محیطی
۱۵۸	اهداف گسترده‌تر در آسیا
۱۵۹	کالاهای عمومی محلی و جهانی
۱۶۳	داده‌های خرد و کلان
۱۶۷	نتیجه‌گیری
۱۶۹	منابع
۱۷۵	اصطلاحات